

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., fél évre 2 forint 50 kr., egész évre 5 forint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok küldendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel

Fel a királyig.

A mult hét elején egy vizsgáló bizottság érkezett le a belügyminisztérium kebeléből Csongrádvármegyébe. Tagjai: egy osztálytanácsos, egy számtanácsos és egy titkár; céljuk: hogy vizsgálatot tartsanak a megyei központ, továbbá Csongrádon a főszolgabíró és a község pénz- és ügykezelésében.

E vizsgáló bizottság kiküldését maga a városi Andor főispán szorgalmazta, mondhatni erőszakolta a kormányelnöknel, aki sokáig hallani sem akart arról, hogy — mikor a kormányban egy megyében, a főispán személyében bizalmi férfi van, aki az ilyen vizsgálatokat megtartani alkalmas és köteles, — üres ellenzéki vádaskodások miatt, melyek egyetlen konkrét sérelmet se képesek felsorolni, téntről mozgósítson ilyen vizsgáló apparátust és ezzel mintegy tápot adjon a további szemérmetlen támadásoknak a helyi fölértékes hatóságok ellen.

De a főispán nem tágitott; ő a minisztérium kebeléből való kirendeltséget épp azért sürgette, mert úgy gondolta, hogy ezzel egyszer-mindenkorra kirántja a gyékényt az izgatásnak az a módzere alól, mely mindig azzal boldondítja itt a népet, hogy főispán, alispán hijába vizsgálja itt a községeket, ezek ugyan soha nem akarják meglátni, felderíteni a hiveiktáborába sorakozó előjárók közigazgatási állítólagos bűneit, mert ezek csak az ellenzéki tisztviselőt üldözik ki az állásából, holott pedig köztudomású, hogy a tisztviselő, ha ellenzéki, az mind szep-lőtlen jellem, maga a megtestesült becsületesség.

Az őrjöngő népbolondítók szentana szerint ugyan, ha már kormánypárti a tisztviselő, akkor már csak azért is mind gazember, rima s a jó ég a megmondhatója, minden alávaló bűnbeneleledző.

Hát jöjjön az a vizsgálat téntről, egyenest a minisztériumból. Hiszen azt sürgették maguk a népbolondító is — hijába. Hadd teljék be a kívánságuk az izgató kolomposoknak, pártatlan és a helyi viszonyok beteljesítésétől, előítéleteltől, pártosságaitól ment bizottság hasonló a dolgok mélyére, derítse fel, ha vannak, mindazokat a gazságokat, hatalmi erőszakoskodásokat, közigazgatási bűnöket, amikkel

az örületellenzéki düh az előjáróságokat orcátlanul vádolja.

És hogy a gyanúnak árnyéka se férhessen e miniszteri kirendeltség vizsgáló munkájához, a főispán erről is gondoskodott: ő maga elutazott a megyéből, mikor a minisztériumbeli urak jöttek s felé-nezést Csongrádnak, míg ott működtek, — hadd cselekedjenek egészen szabadon, saját belátásuk szerint, innen lentről nyert minden direktiva nélkül.

Látói, tudói voltak mindezeknek, ismertük a népbolondító, dühödt vezérek azt az erőlködését, mely a néppel azt akarta elhitetni, mintha a miniszteri kirendeltség az ő beteljesítésnek volna az eredménye s mintha ez azt jelentené, hogy ime, mégis elmarják őket, a nagyhatalmúak innen a főispánt, elcsapatják az alispánt és a megyei főjegyzőt és ők, az ő emberek veszik át Csongrádvármegye és a községek vezetését.

Ezeket a népimitó kísérleteket épp úgy megmosolyogtuk, mint ahogy bizonyosra vettük azt, hogy a főispán sem éri el célját a miniszteri kirendeltség kieroszakolásával s jöhet ide vizsgáló bizottság akárhán, akárhonnán, zaklathatja mind a tisztviselőket hekre nyúló beható vizsgálatokkal, ahogy csak neki tetszik: ez nem fogja leszerelni a népmitó lelketlen vezető őrjöngő dühét.

És a fejlemények szomorúan igazolják a mi kétkedésünket.

Négy-öt napot töltött a miniszteri kirendeltség Csongrádon, a pénzkezelés és ügyvitel legaprólékosabb részletének vizsgálására is kiterjeszkedve úgy a járási főszolgabírósnál mint a község háztartásában; szombaton még be sem fejezték a miniszteri kiküldöttök odaát a munkájukat, de azért a Hegyi páter vasárnap megjelenő lapja már bemocskolta magát Széll Kálmán miniszternököt, meggyanúsította a miniszteri tisztviselőket és kiadja a jelszót: »Fel a királyig!«

Igen, fel a királyig, 100 tagú deputációval, bevádolni Széll Kálmánt, hogy a jog, törvény és igazság jelszavát megszenteltségtelenítve, még mindig a Bánffy-féle szellemben kozmányozza Csongrád vármegyét; fel a királyig, eláztatni a miniszteri kiküldöttöket, hogy a vármegye zsarnokainak, az alispánnak és főjegyzőnek befolyására, besugásaira hajlottak és nem vizsgálták pártatlanul. Fel a királyig, Hegyi

páter, az őrjöngő keringelő dervis vezetése alatt, aki szent Antal kenyeret osztogat Csongrádon. Fel a királyig, hadd lássa ő Felsőge, hogy itt csak a svájci misepénzes Hegyi meg a vele egy húrton pendülők a becsületes, igaz emberek, a többi, a köztisztviselő, ki nem lejt velük az örület táncait, mind szemenszedett aljas gazember!

És ha a király sem tesz a szájuk izére, — hová akkor? A főlebbezések haladványa szerint talán az úristenhez? Ahhoz az úristenhez, akinek a csongrádi csuhás népbolondító a legméltalább szolgája?

Az örületben is van rendszer és az örület sok mindenre képes. Nem lehetetlen hát, hogy egy szép reggelen ezt olvassuk a Hegyi-páter lapja élén: »Fel az uristenhez!«

Ti jó urak, kirendeltjei a belügyminiszternek, akik azért jöttetek Csongrádvármegyébe, hogy itt a hivatalokat és hivatalnokok működését vizsgáljátok: került-e kezetekbe itt időzések alatt néhány az ellenzéki újságokból? A »Tiszavidék«-ből, a »Csongrád megyei Ellenzéki«-ből? Elolvastátok-e, mi vagyon ezekben megírva? És ha elolvastátok, nem borította-e el arcotokata szégyenpirja a fölött, hogy a szabad magyar hazában így meg lehet csúfolni a sajtószabadságot, ahogy ezek a személtarakodóhelyek cselekszik? Nem fogott-e el benneteket undor és csömörlés, a ripókszótar segítségével ez újságokban összehordott kofálkodó trágárságokon?

Vizsgálni jöjjetek ide? Hivatalt és tisztviselőt vizsgálni? Ne hatoljatok az ügyvitel, a pénzkezelés mélyébe. Nem ezt várják tőletek. Az mind semmiség. Vigye fránya az ügyvitelt, a pénzkezelést, a rendet és pontosságot, hiszen nem ezt keresik azok a népbolondító demagógok.

Menjete vissza Budapestre; vegyetek fel jegyzőkönyvet arról, hogy a főispán üldözi az egyedül becsületes (?) ellenzéki vezéreket, az alispán és megyei főjegyző képmutató farizeus, a főszolgabíró csupa hatalmi erőszak az ellenzéki emberrel szemben és mind együttvéve rég megért arra, hogy kikorbácsolják a vármegyéből és helyükbe Hegyi pátert meg a többi őrjöngőt ültessék.

Erről tegyetek előterjesztést a miniszternek. Csak 4—5 sorban, hiszen elég ennyi. Mert ezt várják tőletek a népbárta, nem a pártatlan vizsgálatot.

Igy cselekedjétek s akkor bizonyosan a Hegyi féle jog, törvény és igazság szellemében jártok el és áldva léssen az őrjögök ajkán a ti nevetek örökkön örökké.

Szíveljétek meg ezt ajóakartú tanácsot, ha lelketek a demagógia keringő derviseinek dicshimnuszát szomjúhozza, ha a népszerűség verőfényében sütkérezni vágytok.

Mert ha nem így cselekedtek, jaj és ezerszer jaj tinetek!

A hírlapiról ripókság válogatott száftos mondásaival fognak titeket lerántani a sárgaföldig és sorsotok az léssen, a mi a főispáné, alispáné, főszolgabíróé és törvényszéké, szóval mindenkié, aki nem tartozik a Hegyi féle becsületesek táborába.

Ezenfölül pedig felmennek elletek is a — királyig.

Törvényjavaslat a cséplési vállalkozásról. Csak imént közöltük Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek a földmunkások érdekében alkotott törvényjavaslatát, melynek célja a földmunkások és munkaadók közti jogviszony szigorú szabályozása és ime, már is a miniszter egy másik, nem kevésbé fontos törvényjavaslatát a munkákban ismertetni, mely mintegy kiegészítő szemét képezi a munkástörvények láncolatának s amelylyel a miniszter a cséplési vállalkozók és a csépléttők közti jogviszonyt akarja szabályozni, amiben természetesen bentfoglatnak a cséplésnél foglalkozó munkások is.

A javaslatok ez a láncolata azt mutatja, hogy a miniszter mélyebben be tud hatolni a magyar ember észjárásába, életviszonyaiba és szokásaiba, mert hiszen már az általa alkotott munkástörvény egyik sarkalatos intézkedésével rá tudott tapintani a dolgok elevejére, amikor rámutatott arra, hogy a munkaadók és munkások közt ha nem is valamennyi, de a legtöbb huza-vona az, hogy a munkák teljesítésénél a kölcsönös jogok és köteleességek nem voltak azelőtt már előre olyan határozottan megállapítva, hogy azokat akár félreértés folytán, akár furfangból félremagyarázni ne lehetett volna.

Ugyanez az alapeszme domborodik ki az imént általunk ismertetett s a földmunkások érdekében alkotott törvényjavaslatban, valamint a cséplési vállalkozásról alkotott törvényjavaslatban is, melyet a következőkben ismertetünk:

A törvényjavaslat nem kötelezi a feleket a formák betartására, nem is korlátozza szabad elhatározásukat, hanem azt kimondja, hogy ha a felek szerződése hiányos: akkor azó akaratauk a törvény intézkedése pótolja.

Igy, ha a cséplés idejére nézve meg nem egyeznek a felek, a vállalkozó akkor tartozik csépléttel, mikor a birtokos kívánja. Ha nincs megállapítva, hogy melyik fél köteles a cséplőhöz szükséges munkásokat alkalmazni, akkor erre a vállalkozó köteles; viszont ha mást nem mond a szerződés, a cséplőgépet a birtokos tartozik a munka helyére szállítani. Ha nincs másképen hangzó kikötés: a birtokos egész természetének elcséplését jogosult a bérgep tulajdonosa eszközöztetni.

A javaslat megmondja, mikor bonthatja fel a szerződést a gazda és mikor a gépvállalkozó. Visszaléphet a gépvállalkozó, ha a gazda 36 óra alatt nem szállíthatja a gépet, vagy ha a cséplés munkája 36 óráig a gazda hibájából nem teljesíthető; viszont a gazda visszaléphet, ha a vállalkozó a megjelölt időben vagy sorrendben saját hibájából meg nem kezdi a munkát, vagy 36 órán át szünetel a munkával, végül ha a cséplőgép a cséplésnek megfelelő módon és időben való elvégzésére nem alkalmas.

Az elemi csapások által előálló helyzetéről is gondoskodik a javaslat, kimondván hogy a termés részben való megsemmisülése egyik félnek sem ad jogot a szerződés felbontására. Ha pedig az egész termés megsemmisül, a vállalkozónak a gazdával szemben nincs kártérítési igénye.

A vállalkozóval szemben kimondja a törvényjavaslat a munkás javára a minimum megadását. A munkásnak minden más szerződéses és törvényes zálogjogot megelőző zálogjog legyen a vállalkozó keresetére és gépjéire. A vállalkozó az előjáróság előtt köteles a munkásokat szerződtetni.

Mint ezekből látható, ez a törvényjavaslat épp úgy, mint az utóbbi általunk előzően közölt számla azzal, hogy viszonyaink rohamos fejlődés az utóbbi évtizedekben óriási változásokat teremtett, amelyek törvényileg szabályozva eddig nem voltak. A gyakorlati élettel összhangban megejtendő ez a szabályozás: ennek a törvényjavaslatnak is célja.

A magyar faj terjeszkedése.

Akármiyen jól menjen is ma a sorunk, nem volna okosság, ezt az állapotot úgy venni, hogy ez a jövőben többé nem is mehet másképen, mint mostan. Egész történetünk azt mutatja, hogy nemzetünk fölött jó és rossz idők meglepő hirtelenséggel tudnak váltakozni; sőt épp a fényes korszakokat követék sarkon a sötét, végzetes idők. A fényes idők a mellett bizonykodnak, hogy a magyar fajban van hatalmi erő; a sötét korszakok viszontag a mellett, hogy még ez a hatalmi erő sem volt elegendő ahhoz, hogy állandóan hozzánk kösse a jószerecsét. Mert bár s a m s z e r i n t nem tartozunk a nagy népekhez, sorsunk mégis olyan helyre állított, hol nagy népek se tudtak volna ingadozás nélkül megállani. Minden vihar, mely keletről jött, török, tatár bennünk akadt meg legelőbb, rajunk adta ki a mérgét, de ellentámaszonk is tört meg az ereje annyira, hogy a nyugat nemzetiben már kart nem tehetett. És ez év óta mint ma is, benne voltunk mindég a világesemények forgatagában.

Fajunk erősítésére a gondviselés újabb saját kezükbe adta a hatalmat jobban, mint századok óta valaha. Beszélhet akárki akármit: a maihoz fogható önállóságunk és függetlenségünk, nemzeti királyaink óta soha nem volt.

Fajunk minden sorsfordulással szemben való megerősítésének tehát most van az ideje. Ennek egyik leghatalmasabb eszköze pedig az volna, hogy a magyar őstermelés, a magyar mezőgazdaság minél több területet nyerjen a maga részére. Számítalanszor ki volt már mutatva, hogy ez a területi terjeszkedés már azért is nemzeti létfeltétel, mivel a magyar faj szaporodása — melyvel szorosán összefügg az erőbeli növekedés — a terjeszkedés lehetőségétől el nem választható. Az a szaporodás mindenütt megcsappan, hol a terjeszkedés át nem hágható korlátokon megakad. Csappan az újabb időben nemcsak a Dunántúl, hanem a magyar Alföldön és így nálunk is.

Eppen kapóra jön ez igazság bizonyga-

tására a magyar faj jövője szempontjából igen aggodalmas példa, melyről mi többször írunk már, hogy ime Szentes, Ócsöd, Gyoma református népénél a születési szaporulat évről-évre apadóban van; olyan jelenség, mely megérdemli, hogy fölötte el ne rohanjon a napi események sodra, de bővebben is foglalkozzék vele minden erre hivatott tényező.

A békés-bánáti ref. egyházmegye traktális gyűlésén, mint erről akkor hírt adtunk, foglalkoztak e szomorú jelenséggel és igyekeztek is az orvos-szeret megalátni abban, hogy a lelkészek és tanítók buzdítsák a híveket a családalapításra. Tehát csökkent volna a családalapításra való hajlandóság? — Mi nem ezt tapasztaljuk a népmozgalmi adatok statisztikájából, mert hiszen a házasságkötések száma természetes növekedésben van.

Am ha más is az ok, de számunk előtt lesz újabb és meglepőbb megfoghatóvá az igazság, hogy a népesedés szaporodása számban visszaesést mutat, ahogy a gazdasági termelésre szükséges terület nem növelhető. Mert az régi tapasztalat, hogy a családalapításra és a család növelésre való hajlandóság minden olyan helyen hanyatlik, ahol a megélhetés feltételei súlyosbodnak. És nálunk, — népünk foglalkozása mellett — ezek a feltételek megváltoztak.

A kifelé ható népmozgalom, vagyis az elköltözködés, eltelepülés a mi népességünk körében, különösen pedig a szegényebb néposztály és a kiszáradt körben rendkívül gyakori. Szomorúan igazolják ezt a hagyatéki idézések, melyek segítségével mindég meg lehet figyelni, milyen az elköltözésre való hajlandóság egy-egy családban; ezek során bizonyul be, hogy hány városunkban született egyén szóródott szét az ország minden részén, pusztákban, kis és nagyközségekben, városokban, telepes helyeken, tekintet nélkül azok távolságára.

Hát ez bizonyosan mutat annyit, hogy nálunk a földművelő foglalkozás föltételei mind kevesebb s mind kedvezőtlenebb alkalmul kínálkoznak, mert azt hibába mondja bárki is, hogy ez a nép, míg csak nem kénytelen vele, megvalóját attól a rögtől, hol bölcsője ringott s amelyhez göröcsösen ragaszkodik.

Ha tehát a magyar faj a terjeszkedésre megfelelő földhöz jut, természetesen nem potortól, ahogy a népmozgatók a hiszékeny lelküket bolondítják, hanem a tisztességes megélhetést biztosító tisztességes árban, — azt a földet ugyan egykönnyen ki nem cserzi a markából és azon a földön terjeszkedni, számbar erősödni is fog.

Csak fel kell tehát szabadulni a ma kötött földbirtokoknak, ez pedig menni fog valamiképpen, ha nem évek, mindenesetre néhány évtized alatt. Hiszen, hogy egyebet ne említsünk, az egyházpolitikai reformok is azon a rováson voltak, hogy bizony óhajandók volnának, de ha veszedelmes rázkódás nélkül nem mennek, akkor ne menjének sehogy se. És egy hirtelen fordulat megrázta az idők fáját, le is hullott róla az érett gyümölcs nagyobb baj nélkül.

És a kötött föld felszabadulása dolgában nem is szabad a török, szakad elvére gondolni s nem is szükséges. Hiszen példa van rá, hogy e nélkül is megy nálunk az ilyen dolog. Ezelőtt 51 évvel, szintén több évtizedes küzdelem után, hazánk nemesei hoztak ennél végtelenül nagyobb áldozatot is a haza oltárán, a jobbágyság felszabadításával.

Addig is, míg ez bekövetkezik meg minden a maga útján. Látjuk, hogy imár két egymást követő kormány teli kézzel nyult bele nem egy nagy szociális kérdésbe és vállalkozásokat szerencsés gazdasági föllendülés, javulás kíséri.

A munkástörvény, munkássegélyalapok teremtése, munkásokvetítés, parcellázás, telepítés — mind, mind egy nagy nemzeti szociális eszmét szolgál, mely a magyar faj terjeszkedésének előbbrevitelében jut kifejtésre.

És ha elkövetkezik a kötött földbirtok felszabadulása is az idők telje: akkor nem is kell félnünk attól, ami ma ijesztően tüned

fel szemünk előtt, nem kell kétségbe esnünk a nálunk is mutatkozó szomorú jelenségeken, mert akkor a magyar faj szaporodása és terjedése előtt le lesz rombolva minden akadály és a magyarság számbeli értékben is diadalmasan mondhatja majdan a magáénak Magyarországot.

Ujdonságok

Szentes, 1899. november 9.

— **Vizsgálat a vármegyén.** A csongrádi vizsgálatot kedden délután befejezve, M a r e k Ede belügyminiszteri osztálytanácsos s a kíséretében levő számtanácsos és min. titkár, még ugyanaz nap este Szentesre jöttek át, ahol tegnap reggel először is a főispánt látogatták meg, majd onnan az alispáni hivatal keresték fel és nyomban hozzátokt a vármegyei pénz- és ügykezelés vizsgálatához. Az alispán a miniszteri kiküldöttekkel először a megyei pénztárhoz ment le, s ott kezdték meg a vizsgálatot, mely a megyei ügykezelésnek — talán az árvaszéki reosztort kivéve — minden ágazatára ki fog terjedni. Ertesülésünk szerint a miniszteri kiküldöttek ezúttal Szentes és a megye egyéb községeiben nem tartanak vizsgálatot.

— **Hegedüs miniszter vármegyénkben.** A tranzverzális nagy alföldi műútépítését befejezték. A két irányból kiindult nagyszabású útépítésnek vármegyénk határában, a félegyháza-csongrádi szakaszon volt az összefogó kapcsa, ott teszik meg a napokban a befejező utolsó munkát a nagy közlekedésügyi alkotás, ünnepies formában, melyhez H e g e d ü s Sándor miniszter e végből vasárnap érkezik le kíséretével Félegyházára, ahol Pestvármegye főispánja és alispánja s a városi magisztrátus fogja őt ünnepiesen fogadni, aztán az illusztris társaság a félegyháza csongrádi szakaszra vonul ki, hogy a nagy mű befejezésénél jelen legyen. Erre az ünnepségre tegnap C s a t ó Zsigmond dr. alispánt is meghívták azzal a felkéréssel, hogy jelenjék meg és kint az útszakaszon, Csongrád vármegye törvényhatósága nevében ő üdvözölje az érkező minisztert.

— **Sima Ferenc összeférhetlenségi ügye.** A »Pesti Hírlap« mult keddi száma írja, hogy Sima Ferenc összeférhetlenségi ügyének tárgyalása küszöbön van. Az ügyet ugyanis a nyári szünet előtt tárgyalta már egy ízben az összeférhetlenségi bizottság és ennek határozata alapján a képviselőtestület is, — akkor azonban, — úgy mondták alaki hiba miatt — a törvényhozás új eljárásra utasította a bizottságot. Minthogy azóta ezt a k é n y e s ügyet lepte a por a képviselőházi akták közt, a ház elnöke most felhívta az összeférhetlenségi bizottságot, hogy vegye elő és miclebb tárgyalja le.

— **Bukott bírójelölt és jegyző.** Tavasszal új bírót választottak Sándorfaiban. Több jelölt is volt és folyt a korteskedés ősi szokás szerint. A jegyző M o l n á r István Sz é l Pált ohajította bírónak és a korteskedés hevében egyszer nyilatkozott is, hogy akarmibe kerüljön, megvalasztja a maga jelöltjét. A választás megtörtént és Sz é l Palt lett a bíró, még pedig nagy szótöbbséggel. Nagyon búslakodott pedig ezen M a s a Sándor földmives. Bántotta, hogy elbukott a párt, melyhez ő tartozott. Végre ki is tört belőle a keserűség és az utcán így támadt a jegyzőre: »Hát nem is csuda, hogy ennyi adóssága van ennek a községnek, mikor most is 800 frtot költöttek el a választásra.« A jegyző nem hagyta magán száradni ezt a gyanúsítást, vádat emelt Masa ellen, akinek ügyét aztán a napokban tárgyalta a szegedi kir. törvény-

szék, elítélvén a vádlottat 5 frt fő és 5 frt mellékbüntetésre. Masa örült, hogy ilyen olcsón szabadult meg, sietett is megnyugodni az ítéletben, mely ezek szerint nyomban jogerőssé vált.

— **Halálozások.** Egy közbecsülésben állott, életét szakadatlan csendes munkában eltöltött polgára városunknak, V a l e n t i n Gábor volt városi képviselő hunyt el f. hó 5 én éjjel, rövid pár napi betegség után, övéi mély fájdalomra. Java korabeli ember volt az elhalálozott, aki a közügyekben is zajtalanul vette ki mindig a maga munkarésztét. Temetése f. hó 7-én délután volt a közönség nagy részével; elhunytát özvegyén kívül 2 fia és egy leánygyermek, meg számos rokon gyászolják. — Ugyancsak f. hó 5 én este halt meg Schiller Lipót építési vállalkozó is, szintén rövid egyheti betegség után, mely gyászba döntve halálával özvegyét, arvaját, agg szüleit és testvéreit. A megtesült szorgalom és a családért való önfeláldozó munka embelet volt a boldogult, kibén családjá egyetlen támaszát vesztette el és kinek temetése szintén f. hó 7-én volt, nagy számú gyászkozsóneg részvétél.

— **Szentesi küldöttség a ház elnökénél.** F. hó 6-án este egy öt tagú küldöttség ment fel T a s n á d y Antal dr. vezetése alatt Szentesről Budapestre, hogy ott a képviselőház elnökénél benyujtsa azt a több száz választópolgár által, pártkülönbösg nélkül aláírt kérvényt, melyben az aláírók egyfelől tiltakoznak az ellen, hogy a szentesi választókörület a magyar törvényhozásban vagyombukott emberrel, tehát sehogy se legyen képviselve, másfelől pedig kéri, hogy a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága hozzon végre határozatot vagyombukott Sima Ferenc összeférhetlenségi ügyében, a mentelmi bizottság pedig szintén intézze el valahára azokat a súlyos természetű mentelmi ügyeket, melyekben a büntető bíróságok a sok diffamáció bűncelekménnyel vádolt Sima t kiadni kéri. A küldöttség eljárásáról lapunk zártaig közvetlen értesítést nem kaptunk ugyan, de hogy eredménnyel járnak tent, erre egyfelől a »Pesti Hírlap«-ból lapunk mai számba átvett hírből következtethetünk, mely szerint a Ház elnöke az összeférhetlenségi bizottságot Sima a ügyének gyors elintézésére sürgette meg, másfelől pedig — a mentelmi ügyeket illetőleg — a küldöttség már túlhaladott helyzetet talált tent, mert tudjuk, hogy a mentelmi bizottság már az ő felütázásuk előtt, a mai napon tartandó ülésének rendjére tüzte ki Sima a Ferenc mind a hat menteli ügyének a tárgyalását.

— **Nem lesz Dorosmán második patika.** A dorosmai helyi korteskedések a legutóbbi időben oda lukadtak ki, ahová csaknem mindenütt szoktak: egy patikakérdést szültek világra. Mert igencsak úgy van az szép hazánkban, hogy a hol egy patika van és a patyikus valamelyik helyi párt mellett állást foglal, a másik párt azon akarja vele szemben a bosszúját tölteni, hogy mozgalmat indít még egy patika állítására: hadd egye a fene az okvetetlenkedő patyikust. Dorosmán tehát ezen mód került szónyegre a kérdés. Az ellentabor felkiáltott: Csak azért is még egy patikát nekünk. És ment a patikaügy a maga fórumain át hosszú vándorútra. A község egészségügyi bizottsága, a községi képviselőtestület, a vármegyei egészségügyi bizottság, a vármegyei főorvos, meg a törvényhatóság mind-mind véleményt adott benne: Kell-e hát Dorosmán második patika? Egyik vitatta és indokolta, hogy kell, a másik viszontag rávágta, hogy nem kell. Mert az kérem, nagyon fontos dolog ám, hogy Dorosmán, ahol 2—3 orvos van mindössze, mu-

szaj legyen csak azért is második patikának lenni. A lent való fórumoknak ebbe az egymásnak ellentmondó, sőt egymásba utköző véleményadásaiba aztán most a belügyminiszter szállt bele, mert hiszen a döntés ő rajta áll a patikaügyekben és neki nem kell tekintettel lenni a helyi csak azért is politikára. No hát, Sz é l i Kálmán nem is volt erre tekintettel, kimondta, hogy Dorosmán a nem kell második patika és ezzel a szavával kipusztította a dorosmai helyi politika patikaügyét az árnyékvilágból.

— **A vizsgálobíró Szentesen.** A szegedi kir. büntető törvényszék a f. hó 6-ka óta Szentesen időzik, hogy Sima a Ferenc bűnügyeiben a tanúkihallgatásokat folytassa. Természetes, hogy ezzel ismét magára vonta a legbecsületesebb nagyságos ténrsur rettenetes haragját, mely örjóngó dühvel tör ki a »C s o n g r á d m e g y e i E l l e n z é k « hasabjain, újból a leghitványabb rágalomakkal halmozván el a vizsgálobíró, meg a szegedi törvényszék, mely sehogy se akar helyet adni a Sima Ferenc hazug bűnvádi feljelentéseinek. Nem tudjuk: fájnak-e a vizsgálobírónak a »Cs. E.« rugdalásai. De ha fájnak: neki is csak ezt tanácsolhatjuk, amit mai vezércikkünk befejezésekképpen mondtunk el. Próbálja meg: a szerint cselekedni. Bizonyos lehet benne, hogy Sima a Ferkó előtt nálánál derekabb ember nem lesz széles e világon.

— **Munkatársunk mint társszerkesztő.** Lapunk jeles tollú dolgozótsára: J u h á s Sándor, aki ez idő szerint Hajdú Szoboszlón polgári iskolai tanár és akinek úgy prózai, mint költői műveiben nem egyszer gyönyörködött közönségünk, a tárcarovat olvasásakor, új otthonában, a derék hajdú városban rövidesen kivivta magának az ottani közéletben az őt jeles képességeinél fogva méltán megillető helyet. Tegnap kaptunk meg a szoboszlói újság azt a számát, mely olvasóközönségével örömmel tudatja, hogy J u h á s Sándor mint társszerkesztő lépett be a szerkesztőség kötelékébe. A szoboszlói laptárs szerkesztőségével együtt örvendünk mi is azon, hogy földinkben ilyen kiváló munkaeört nyert.

— **Facsemeték Csanyinak.** Csany köz ség biraja és a községi faiskola gondozója: K o c s i s György állami tanító az iránt folyamodtak a földmivelésügyi miniszterhez, hogy adjon a községnek néhány ezer darab ingyenes vadócot és vagy 30 drb oltyányt. A miniszter most a vármegyéhez irt le, hogy a kérelmet készséggel teljesíti és elrendeli, hogy tavasszal, kellő időben szállítsák a községnek amit kívánt ingyen, csupán a csomagolási és szállítási költség utánvételezésével.

— **Egyházközségi választások.** A szentesi zsidó hitközségnél a hitközségi képviselőtestületben megüresedett három képviselő állásnak választás útján leendő betöltésére hívta meg az elnökség a hitközségi tagokat, a f. hó 12-én, vasárnap délután 2 órakor, az iskola épület tantermében tartandó nagy gyűlésre. Időközben azonban V a l e n t i n Gábor elhalálozásával még egy presbiteri állás üresedett meg a képviselő testületben és nehogy a hiveket annyiszor kelljen gyűléssel zaklatni, az előjáróság úgy határozott, hogy egyidejűleg ezt az állást is betölti. A vasárnap délutáni nagy gyűlésen ezek szerint nem három, hanem négy képviselő lesz választandó. A mire a hitközség elnöksége ez úton hívja fel a szavazásra jogosult egyháztagok figyelmét.

— **Avató ünnepség.** A hmvásárhelyi állami óvónőképző intézet, mely az 1891. t. cikk egyetlen teljes és e l s ő megrestesítése, 1892. dec. hó 4-én nyitott meg a lehető

legszerényebb viszonyok közt. Most, hogy a magas közoktatásügyi kormány kiváló kegyéből nemcsak kül, hanem belterjedelmre nézve is, a tanterv kibővítése által, teljes betetőzést nyert. A város és intézet haláljának és örömének jeléül folyó év dec. hó 9-án a városi ünnepséget rendez, melyre az intézetnek 1892 óta volt rendszeres vendégei azon kérelemmel hívatnak meg, ez úton is, hogy kívánt megjelenésüket legkésőbb folyó hó 18-ig az intézet igazgatóságának, a fogadás és elszállásolás érdekében bejelenteni sziveskedjenek. Ribiczey Aladár igazgató.

— Villamos vasút Makó és Hódmezővásárhely között. Makón a villamos világitást eszközölő részvényszerűség engedelmért folytatódott a kereskedelmi miniszterhez, hogy Makó és Hódmezővásárhely között villamos vasutat létesíthessen. Ha a villamos vasút létesül, úgy a vonatok óránként fognak közlekedni s a 28 km.-nyi út 40 perc alatt fogják befutni.

— Disznótör a polgári körben. A tél a disznótörös társas-összejövetelek ideje. Nincs ugyan még tél, sőt az időjárás szinte tavaszias inkább, de a polgári kör vendéglőse elégezi önmagának naptár és zimankó nélkül is a telet, s a f. hó 11-én szombaton este disznótör rendez a körhelyiségekben. A kik jó bor mellett, jó konyha étkeivel kedélyesen szeretnek néhány órát eltölteni, azok teritékenként 60 kr. váltásdíj mellett vegyen részt ebben a toros lakómban, melyhez minél több vendéget lát szívesen a kör vendéglőse.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor való ha közvetlen gyárából rendeltenek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek, **Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és k. udvar szállió) **Zürichben.**

(1) Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Felhívás.

Felhívom mindazon önálló iparosok figyelmét, kik hajlandók volnának Trencsén vármegyei születésű tótajkú árva gyermekeket nevelésre avatni tanoncokul felvenni, sziveskedjenek nálam ezen szándékukat november hó 13-ig bejelenteni.

Szentes 1899. november hó 7.

Simon Ede,

ipartestületi elnök.

Tápei tudósítónk.

Külön levele így szól:

Tekintetes Szerkesztő úr!

Városunk világközponti történelme e héten úgy csinálódott, hogy T a r t ó k o d ó Imre kisbíró városunk tettes cigányát, R ü c s k ö s Ferkó behonosítása után madzaggal bepecsételte.

A hóhér R ü c s k ö s azonban még azon szent éjszakai madzagot és kereket oldván, 7-ét kiló gyertyát összelopott a sirlámpán, valamint pedig az község becsületjét is csunyaúl összelányította.

Ennek okából aztán az vasárnap délutánra összehívott honpolgárikonhangresszusos kiemelési árkodtat, hogy R ü c s k ö s Ferkó városi mezőmesteri hivatalából lefokoztatik és saját, valamint községnek képné a falu végén való viselésétől, zsuppola után is, leintetik.

Okt. 31. dikiének ünnepét egyházközségünk az új harmonika bemutatásával ünnepelte meg; továbbá Dukuci Nagy Laci községi juhász az birkaórád ragadt kergeséggel és süketséggel, egybekötött sápkóros tyúkszem halyogát Pink-pilula befecskendezéssel teljesen gyógyította; ugyanezen orvosától a multkor tisztességesen agyonütött Dugó Tóth Sándor cuczalista is tökéletesen feltrámadt.

Tisztelettel

Pandúr József s. k.

halottkém és községi becsület.

TÁPÉN.

Irodalom.

A „Vasárnapi Újság” november 5-iki száma 17 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Az új királyi palota» (képpel). — Költemények: »A magyar nóták». — Összeállítások: Szabolcska Mihálytól. — »Vándormadarakhoz» Ivanovics Józseftől. — Regénytár: »A főispán vendégei» Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival). — »A Zöld Sugár». Verne Gyula regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — »Az adott szó». Elbeszélés. Irta Kálnai László. — »Báthory Endre halála. 1599 október 31.» (képpel: Báthory Endre halálának helye a Pásztorbükön) Dr. Balló Istvántól. — »A század utolsó éve». — Huszár-terem a párisi kiállításokon» (képpel: Az 1900. évi párisi világkiállítás magyar huszár-termének felképe. Vágó Pál tervezete). Dr. Szendrői Jánostól. — »A keresztelési új templom» képekkel Tury Gyula festményei után). — »A bodrog-olaszi kastély és a Lónyay-család» (képpel). — »A Lónyay-család székhelye». — »A szigetvári Zrínyi szobra» (képekkel Róna József szoborművei után). — »Kazinczy Ferenc emléktáblájának leleplezése Késmárkon» (képpel). — »Ermete Novelli» (képekkel a Visszhang olasz vendégművészéről). — »Izgalmas napok a new-yorki tőzsdén». — »Török József» (arczképpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték. Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

»Vasárnapi Újság» előfizetési ára, negyedévre 2 forint, a »Politikai Újdonságok»-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap», legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde. (Reich Jenő és társa heti jelentése.) A hőmérséklet enyhé, a mezőgazdasági állapot általában kedvező. A piacokon a forgalom gyenge, az üzlet kedvellen és az árak csökkennek. Búza határozottan lanya, a forgalom gyenge, az árak ca. 25 krt vesztettek. Rozs. 6.10—6.80 frt. Árpá, mérsékelt kínálat és gyenge vételkdv mellett változatlan, minősége szerint 5.75—9.0 frt. Zab csak szőrnyosan érkezik, szín és tisztaság szerint 5.10—5.40 frt. Tengeri árúban csak gyengén van forgalom, és áraban 5 krt vesztett. Kocsiba téve helyben 5.50 frtig fizetnek. Új tengeri bővebben van kínálat.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel nyilatkozom, hogy a f. évi nov. hó 1 és 2-iki éjelen a II. tized 596 szám alatt Dömjén Imre tiszteletben tartott iparos családját beszámíthatlan állapotban illetlen szavakkal megtámadtam. Helytelen eljárásomat elismerem és kész vagyok a tisztelt családától ez úton is bocsánatot kérni.

Szentes, 1899. november 5

tisztelettel:

Pataky János.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATÉFFY FERENC
Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Házeladás.

Mihálovits János I. tized 198. számú háza eladó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikertel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idűltbe esetknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József úr gyógyszerüzében, Király-utca 12. és dr. Egger A. úr gyógyszerüzében, Váci-körút 17. szám. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzében, valamint a készítő

WDDER GYULA gyógyszerésznel

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Ugyazintén SZENTESEN:

Ifj. Várady Lajos, Gómbos László gyógyszerészeknél. 104

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellenállt az idő megpróbáltatásainak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzsöléseket alkalmazatik községyvénél, csúsznál, tagszagatásnál és megüheéseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerüzében kszel-ben van; főraktár: Török József gyógyszerésznel Budapesten. Bevásárlás alkalmá-lal igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-börteki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony”-vedjegy és Richter-célegyezés nélkül mint nem valódi utasítva vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLFTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

